

slikarsko-fotografska razstava

» ZAPUSTIL BOM SLED «

poustvarjalci – likovni krožek

učenci 4. in 5. razreda

osnovne šole dr. Bogomirja Magajne Divača

šolsko leto 2015/2016

mešana tehnika – svinčnik, tempera, papir

Stojan Zafred

grafika – serigrafije, Obrazi-maske

Jožica Zafred

fotografija – portreti slikarja Stojana Zafreda

DIVAČA

**RAZSTAVNI PROSTORI OBČINE DIVAČA
KOLODVORSKA ULICA 3a, DIVAČA**

17. JANUAR – 28. FEBRUAR 2018

Med umetniške osebnosti, ki so se zapisale v kulturno zgodovinski spomin Divače, je tudi slikar **Stojan Zafred (1951-2002)**.

Stojan Zafred je bil fenomen med slikarji. Slikal in pisal je namreč z usti, saj so ga posledice nesrečnega padca v zgodnji mladosti kruto priklenile na invalidski voziček.

Rodni Kras ga je prvi poklical in začel se mu je odzivati z vso naklonjenostjo in občutljivostjo. Izslikal ga je na mnogo načinov, bil je njegov zvesti glasnik in prerok. Ta naravna in urbana pokrajina ga je ves čas zanimala kot kulturna dediščina, ki se spreminja in izgublja svojo identiteto, kot kamnit nostalgichen spomin ali kot čisti sestav simbolov. Slikal je v glavnem v tehniki olja na platno, veliko pa se je posvečal tudi risbi.

Sprva je izhajal iz realizma, a je kmalu izoblikoval svoj prepoznavni slog nešteti barvnih potez, samo njemu lastno slikarsko izpoved, ki se je sčasoma prevesila v nadrealizem, ekspresionizem in abstrakcijo. Mnogokrat je razstavljal doma, večkrat pa tudi onstran meja, kjer je bil deležen številnih uglednih nagrad in priznanj, tudi s strani mednarodnih kulturnih institucij. Med drugim je prizadevno deloval v Zvezi paraplegikov Slovenije in postal polnopravni član VDMFK - Mednarodnega združenja ustvarjalcev in slikarjev, ki rišejo z usti ali z nogami.

Stojan Zafred je na svoji bogati ustvarjalni poti pustil globlje sledi kot se morda zdi. Močna volja po življenju ga je vodila v svet umetniške ustvarjalnosti. Po duhu je bil svetovljan in eden najuspešnejših ustvarjalcev, ki je s tridesetletnim slikarskim in grafičnim opusom zaznamoval tudi širši kulturni prostor. Z veliko voljo in neskončno vztrajnostjo se je prelevil v poznano in priznano likovno osebnost.

Fotografinja **Jožica Zafred** je v slovenskem in mednarodnem kulturnem prostoru vse bolj prepoznavna. S fotografijo se družijo že več kot 35 let in številne razstave, predvsem iz zadnjega desetletja, dajo vedeti, da je dosegla izjemno raven. Je prejemnica mnogih uglednih evropskih in svetovnih nagrad in priznanj.

Njena fotografija je mojstrska in dokaj raznolika, saj obsega različne vsebine in tematike; - od naravne in kulturne dediščine Krasa in njegovega utripa danes, vse do odlične portretne fotografije. S fotografskim objektivom je vsa leta spremljala tudi moža Stojana Zafreda, sprva le z namenom arhiviranja in zbiranja dokumentacije. Kasneje se je izkazalo, da je na ta način ustvarila pravi ciklus izjemno impresivnih portretnih fotografij.

Izbor nekaterih dopolnjuje pričujočo razstavo s posebno izrazno močjo. Portreti Stojana niso izostreni le po tehnični plati temveč so edinstveni tudi po svojem življenjskem utripu. Njegov sproščeni pogled je ujela ob raznih priložnostih, bodi si v domačem okolju in ateljeju ali kot drugod.

Slikarja v njih tako doživljamo v najrazličnejših trenutkih in razpoloženjih. Kot svojevrsten povezujoč poudarek je tu še fotografija s čopičem, ki simbolično zaokrožuje in naglašuje poslanstvo umetnosti.

Polona Škodič, umetnostna zgodovinarica

Poustvarjalci – likovni krožek, šolsko leto 2015/2016 učenci 4. in 5. razreda

**V prostorih Občine Divača, Kolodvorska 3a, Divača,
razstava z naslovom »Zapustil bom sled«.**

Razstavljene so grafike-serigrafije, Obrazi-maske, slikarja Stojana Zafreda, likovna dela učencev, ki so poustvarjali slikarjeva dela pri likovnem krožku 4. in 5. razreda, ki ga je vodila mentorica Vesna Pečar in fotografije Jožice Zafred, ki prikazujejo portrete slikarja.

Pri delu je mlade ustvarjalce vodila fotografinja Jožica Zafred. Najprej jim je predstavila slikarja in njegova dela. Stojan je bil fenomen med slikarji. Slikal in pisal je namreč z usti, saj so ga posledice nesrečnega padca v zgodnji mladosti priklenile na invalidski voziček. Rodni Kras ga je prvi poklical in začel se mu je odzivati z vso naklonjenostjo in občutljivostjo. Sprva je izhajal iz realizma, a je kmalu izoblikoval svoj prepoznavni slog, samo njemu lastno slikarsko izpoved, ki se je sčasoma prevesila v nadrealizem, ekspresionizem in abstrakcijo.

Učenci so poustvarjali njegove Obraze in maske v mešani tehniki svinčnika in tempere. Delo je potekalo kar nekaj tednov pri likovnem krožku. Ustvarjali so v skupinah in individualno. Najprej so s svinčnikom skicirali najrazličnejša resnična in izmišljena bitja, obraze in maske. Nato so s tempera barvami prekrivali narisano. Kljub posnemanju so pričarali izredno barvite in samosvoje izdelke. Nastala so izjemna skupinska in individualna likovna dela, ki so posnetek Stojanovega izraznega sloga nešteti barvnih potez.

Učenci so presegli same sebe in so bili nad svojimi rezultati navdušeni. Dokazali so, da otroška domišljija ne pozna meja in je lahko neskončna.

Mentorica likovnega krožka Vesna Pečar

V šolskem letu 2015 / 2016 sem bila v Osnovni šoli Dr. Bogomirja Magajne – Divača, mentorica slikarske delavnice.

Učenci likovnega krožka 4. in 5. razreda: Nace Mrzlič, Gaja Nedoh, Sara Peranović, Luka Bombek, Iris Ivančič, Elhana Salkoska in Jure Valečič so si ogledali dokumentarni film o divaškem slikarju Stojanu Zafredu o njegovem življenju in delu.

Predstavila sem jim njegova grafična dela in foto portrete, ki sem jih posnela v času najinega skupnega življenja, nato so učenci postali poustvarjalci slikarskih in fotografskih del. Učenci so ustvarjali na temo »maska«. Moj namen pri njihovem ustvarjanju je bil poudariti sproščenost, sproščeno potezo roke s čopičem, z igro tempera barv na paleti, nanašanje in odzemanje barve na papir.

Ustvarjali so skupinsko in individualno risbe v mešani tehniki, svinčnik-tempera.

Obrazložila sem jim kako in na kakšen način je ustvarjal slikar Stojan Zafred in kako si sledijo dogodki kateregakoli umetnika od zamisli-ideje do končnega izdelka, ki mu sledijo predstavitve in razstave na vpogled širšemu krogu ljudi.

Tako smo zaokrožili celoto od začetne postaje ustvarjanja do končne postaje, razstava in predstavitev staršem in širšemu občinstvu kar je bil tudi namen mojega mentorstva.

Jožica Zafred, fotografinja

oblikovanje in fotografije: Jožica Zafred

